

Partimotion

Motion till riksdagen 2015/16:2978

av Andreas Carlson m.fl. (KD)

En politik för fungerande migration och integration

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en migrationspolitik som bygger på öppenhet, värnar asylrätten och värnar de värden och principer som skyddsgrunderna bygger på, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att migrationspolitiken kombineras med en effektiv och välfungerande integrationspolitik, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att uppvärdera medborgarskapets betydelse och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nytt etableringsavdrag för att lättare komma i arbete och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kortare väntetider med s.k. säkra länder och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd schablonersättning och mer till dem som tar emot flest och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa bostadsbristen för asylsökande och nyanlända och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stödboende för unga och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sfi med barnomsorg och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sfx och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunskapssatsning för bättre undervisning i svenska och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mottagande med familjen i centrum och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsning på nyanländas språkutveckling och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rekordmånga människor befinner sig nu på flykt undan förtryck och krig. Den pågående flyktingkrisen är den mest omfattande sedan andra världskriget. Många söker sig till Sverige. Samtidigt som det är en moralisk plikt och en självklarhet att ta emot människor på flykt så ställer det vårt samhälle inför utmaningar. Vår kristna människosyn och värdegrund vägleder oss i synen på en human flyktingpolitik. Kristdemokraterna värnar en migrationspolitik som bygger på öppenhet, respekterar asylrätten och värnar de värden och principer som skyddsgrunderna bygger på.

En human migrationspolitik måste kombineras med en effektiv och välfungerande integrationspolitik. Flyktingar som kommer till oss möts tyvärr av bostadsbrist och trångboddhet där jobben finns. Och omvänt där bostäderna finns är jobben få. Arbetssökande matchas sällan med jobben utan såväl företag som arbetssökande blir lottlösa. Utanförskap och utsatthet blir en alltför vanlig situation för människor som flytt sitt hemland och söker skydd i Sverige. Detta är inte acceptabelt. En human flyktingpolitik måste följas av att människor ges förutsättningar för eget jobb och försörjning. Då finns också förutsättningar för integration.

Kristdemokraterna har flera förslag på hur integrationen kan förbättras vilka vi redogör för i den här motionen.

En human migrationspolitik

Det är många människor som tvingas på flykt från krig och förföljelser. Sverige tar som land ett stort ansvar. Det är vår moraliska skyldighet. Men en human flyktingpolitik och ett bra bemötande förutsätter att fler länder i EU tar ett större ansvar. Ytterst handlar det om att gemensamt värna asylrätten och skapa ökad legitimitet för migrationspolitiken.

Genom att fler länder medverkar i flyktingmottagandet blir också mottagandet bättre för den asylsökande. Genom att fler länder tar större ansvar kan Europa ge fler människor skydd, och därtill skapar ett jämnare mottagande bättre förutsättningar för ett bra mottagande i varje land.

Sedan en tid tillbaka flyr alltför många människor från det sönderbombade Syrien till följd av IS fruktansvärda framfart i Mellanöstern. Eftersom det saknas lagliga vägar in i EU blir flyktvägen lång, osäker och oftast väldigt farlig. Vi behöver lagliga vägar in i EU för att minska de risker som enskilda utsätts för under flykten och samtidigt skapa mer ordning i mottagandet. Vi förordar ett system med så kallade humanitära visum som hanteras med hjälp av exempelvis UNHCR vilket skapar legitimitet och möjliggör samordning av mottagandet inom EU.

Trots de stora utmaningar vi nu ser, levererar regeringen få svar. Regeringen måste med kraft agera inom EU och FN för att stoppa orsaken till flyktingströmmen. Asads krig mot den egna befolkningen i Syrien och IS måste stoppas. Regeringen måste också med kraft verka för att fler länder inom EU tar ansvar och medverkar i ett humant flyktingmottagande. Stängda gränser är inte lösningen utan ordning och reda genom lagliga vägar in i EU som möjliggör samordning. Stora humanitära insatser behövs för att göra flyktvägarna säkrare, och för att skapa trygghet för de medmänniskor som nu är på flykt. För att kunna möta det akuta behovet föreslår Kristdemokraterna en omfördelning av biståndsmedel med ett tydligare fokus på att ge stöd till de multilaterala organisationer som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, det vill säga UNHCR, Unicef och WFP.

En bättre integrationspolitik

Sverige behöver på ett bättre sätt ta sig an de utmaningar som flyktingmottagandet för med sig. I synnerhet som vi just nu erfar en befolkningsökning som knappt äger motsvarighet i modern tid. Varje människa som bosätter sig i Sverige är en tillgång som representerar möjligheter och mervärden för sin omgivning. Integration handlar om att ta vara på det humankapital som idag söker sig till Sverige. Det som idag framstår som en utmaning i form av bristfällig tillgång till bostäder och höga trösklar till arbetsmarknaden är samtidigt en nödvändighet om vi utifrån vår nuvarande demografiska befolkningsstruktur vill säkra försörjningsbördan då allt färre tenderar att försörja allt fler.

Trots de stora utmaningar vi nu ser, levererar regeringen få svar. Sverige behöver en politik för fler jobb, fler bostäder och bättre skola. Regeringens politik verkar i motsatt riktning. De som drabbas hårdast är de nyanlända som riskerar att fastna i ett långvarigt socialt och ekonomiskt utanförskap. En integrationspolitik som inte fungerar kan också

över tid undergräva migrationspolitikens legitimitet. När politiken tappar legitimitet riskerar kraven på åtstramningar att förverkligas.

Av dessa skäl krävs nu politiska förslag som gör det möjligt för fler nyanlända att få arbete, som förbättrar situationen på bostadsmarknaden, som gör mottagandet bättre och som långsiktigt gör integrationspolitiken effektivare.

Sverige behöver en politik för fler jobb, fler bostäder och bättre skola. Regeringens politik riskerar att få motsatt effekt. De som drabbas hårdast är de nyanlända som riskerar att fastna i ett långvarigt socialt och ekonomiskt utanförskap. En integrationspolitik som inte fungerar kan också över tid undergräva migrationspolitikens legitimitet.

Av dessa skäl krävs nu politisk handling som gör det möjligt för fler nyanlända att få arbete, som förbättrar situationen på bostadsmarknaden, som gör mottagandet bättre och som långsiktigt gör integrationspolitiken effektivare.

Det offentliga har ett stort ansvar för att ordna ett gott mottagande för människor som kommer hit. Alla flyktingar och deras anhöriga ska ges språkundervisning och samhällsorientering av god kvalitet. Det underlättar möjligheten till medborgarskap i ett senare skede. Människor som invandrat och inte kan göra sig förstådda efter flera år får stora svårigheter. I dagens integrationsprocess får barnen ta ett orimligt ansvar genom att vuxna gör barnen till tolkar i mötet med det omgivande samhället. Barnen lär sig ofta fort, både språket och sociala koder, vilket innebär att det kan skapas en klyfta mellan föräldrar och barn.

Men det räcker inte med offentliga insatser för att invandrade ska känna sig hemma. Det civila samhället spelar en stor roll för att skapa ett gott samhälle. Idrottsklubbar, scouter, kyrkor och samfund, barnrättsorganisationer, etniska föreningar, fadderverksamhet för ensamkommande flyktingbarn, grannsamverkan och intresseorganisationer av skilda slag är delar av det civila samhället. Vi menar att det civila samhällets roll för att underlätta och stödja integration ska uppvärderas. Det offentliga gör många och självklara insatser i etableringsprocessen, men etableringen behöver än bättre betona helheten i människors liv. Där finns just familjen och andra sociala nätverk som är viktiga för oss. Vi behöver öppna och inkluderande gemenskaper som ger människor sammanhang och gör livet meningsfullt.

Invandringen påverkar Sverige positivt.

Kristdemokraterna tycker att det är positivt att Sverige öppnat för möjligheten till arbetskraftsinvandring, dels för att lösa företags rekryteringsbehov, dels för att det berikar vårt land. Det är dock viktigt att myndigheter ges erforderliga möjligheter att följa upp att regelverk och de anställningsavtal som anges följs i praktiken.

Vår grundsyn

Vårt land blir rikare av den begåvning och drivkraft varje enskild person bär med sig. Summan av denna potential är enorm. Frågan är hur vi låter denna potential realiseras i deras nya hemland. Som helhet ger invandringen dessutom fler perspektiv och nya sätt att se på omvärlden genom den mångfald den tillför. I vårt samhälle lever kulturer, språk, livsstilar och religioner sida vid sida. Vi måste lära oss att se och dra nytta av mångfaldens fördelar för det gemensamma bästa. Invandringen kan också, om vi förvaltar den rätt, bidra till ökad välfärd och högre tillväxt.

Personer som kommer till Sverige från andra länder har rättigheter och skyldigheter. I mötet med Sverige kan motsättningar komma fram. Vi ser två aspekter där olika synsätt kan bilda en grogrund för konflikter: Värderingsskillnader och livsstilsskillnader. Värderingar handlar om grundläggande syn på människovärde och demokrati. För att kunna förverkliga ett gott samhälle behövs en gemensam grund för hur vi ska se på och behandla varandra. Den kristna människosynen och etiken fungerar som en god grund i ett samhällsbygge.

Enligt den människosynen har varje människa ett absolut och okränkbart värde och enligt den kristna etiken ska vi alla handla mot vår medmänniska precis så som vi själva hade velat bli behandlade i samma situation. Denna människosyn och etik har också uttryckts i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, som utgår ifrån alla människors inneboende värde och grundläggande rättigheter.

Värderingsskillnader som går tillbaka på olika människosyn och etik kan få allvarliga konsekvenser. Det finns vissa grundläggande värden som alla som vill forma sin framtid i Sverige måste ställa sig bakom för att vår samhällsgemenskap ska klara av att hålla samman – värden som inte är förhandlingsbara. Det handlar om alla människors lika värde, demokrati, jämställdhet, yttrandefrihet, jämlikhet, varje människas sätt att förverkliga sin potential och rättsstatliga principer. Även om värderingar kan variera gäller i Sverige svensk lag för alla alldeles oavsett kultur, tradition, religion eller liknande.

Livsstilsskillnader har att göra med vanor, kulturyttringar och sociala koder. De förekommer i möten mellan personer som bor i storstäder respektive på landsbygd, i möten mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund och mellan andra grupper som har olika sätt att agera i vardagen. Skillnaderna kan innebära att såväl personer med svensk som med utländsk bakgrund behöver anstränga sig för att förstå varandra, men det hör till ett fungerande samhälle.

Att man lär sig att förhålla sig till varandra på ett respektfullt sätt betyder inte att man förnekar sin identitet. Historiskt sett har invandringen haft en stor påverkan på svenskars livsstilar och sätt att agera, vilket bidragit till en mångfald som är berikande.

Sverige ska vara ett välkomnande och öppet land. Men samtidigt måste det vara klart och tydligt att alla som kommer till Sverige också har ett eget ansvar för att lära sig språket, respektera lagen och vinna förståelse för hur det svenska samhället fungerar om hon vill bli en del av samhället och ta del av de förmåner som Sverige har att erbjuda. Det är ett erkännande av att vår samhällsgemenskap bygger på respekten för vissa grundläggande, universella värden. Integrationspolitiken ska verka för att människovärdet och de etiska grundvärdena står i centrum.

Politiken ska också underlätta vid livsstilsskillnader genom att ge möjligheter för mötesplatser, samtal och förståelse för varandras olikheter. Utgångspunkten är att ge människor förutsättningar för att ta ansvar för sina egna liv.

En samhällsgemenskap präglad av mångfald

Kristdemokraterna vill bejaka mångfalden. Det gör vi utifrån vår människosyn och syn på solidaritet med andra människor. Men också därför att mångfald skapar dynamik och ekonomisk utveckling. Det är när olikheter kompletterar varandra som en bättre helhet skapas. Att bejaka mångfald är inte att blunda för att den också kan skapa konflikter.

Ett mångkulturellt samhälle fungerar inte utan en gemensam etisk grund som respekteras av både majoritetsbefolkning och minoritetsgrupper. En kristdemokratisk vision av en lyckosam integrationspolitik kan liknas vid ett träd. Trädet har rötter åt olika håll. På samma sätt har det svenska samhället och medborgarna här rötter i olika kulturer. Men några av rötterna har betytt mer än andra för att ge det svenska samhället ett stabilt fäste. Dessa rötter vilar på den västerländska humanismen och den kristna traditionen. De rötterna är desamma som det allmänmänskliga som finns i uttryckta i exempelvis FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Alla medborgare måste bli medvetna om de gemensamma kulturella och demokratiska arven.

Rötterna förenas i en stam. Stammen uttrycker det vi alla måste vara överens om för att samhället ska fungera. Det är vad vi kristdemokrater brukar kalla för ”ett etiskt minimum”. Med starka och vittförgrenade rötter och en stabil stam kan kronan växa åt olika håll och sträcka sig mot skyn. Kronan får symbolisera den skapande kraft och den frihet som mångfalden i vårt land representerar. Men den friheten och skaparkraften är inte möjlig utan rötterna och stammen som håller samman det vi måste vara överens om.

Kristdemokraterna har en central uppgift i diskussionen om balansen mellan rötterna, stammen och kronan i det svenska samhällsträdet. Många tror att ett mångkulturellt samhälle är en vildvuxen buske utan rötter. Men frihet för individers och grupper rätt att forma sina liv, skydd för mänskliga rättigheter och människovärde fordrar respekt för

demokratins rötter och skydd av den fasta stam av gemensamma normer utan vilken friheten är omöjlig.

Uppvärdera medborgarskapets betydelse

Medborgarskap är inte vad som helst. Det innebär rättigheter och skyldigheter. Det är varje persons skyldighet att ta ansvar för samhället genom att bidra för att främja det gemensamma bästa. Att följa lagarna – så länge de inte bryter mot naturliga rättigheter – är en annan medborgerlig skyldighet. En av många rättigheter som följer av medborgarskapet är att ha inflytande över det politiska livet och de lagar man lyder under. Denna rättighet speglas i skyldigheten att ta ansvar för samhällets styrning genom att delta i demokratiska val.

Invandrare förväntas att från dag ett vara goda samhällsmedborgare genom att uppfylla medborgarens skyldigheter. De ska, om de har möjlighet, bidra till det gemensamma via skatten, följa de lagar som stiftats och de förväntas ta initiativ för att bli en del av samhället. Medborgarskapet har såväl en reell som en symbolisk betydelse. Genom medborgarskapet erhålls rösträtt i riksdagsval, rätt att kunna söka vissa typer av tjänster inom polis, domstol och militär, den ovillkorliga rätten att vistas i landet samt konsulär hjälp vid problem i utlandet. Den symboliska betydelsen är att medborgaren genom medborgarskapet blir en del av något gemensamt, med skyldigheter och rättigheter gentemot andra. Genom medborgarskapet stärks känslan av delaktighet, samhörighet och identitet.

Enligt en undersökning genomförd av SCB tycker 66 procent av de svenskfödda att det svenska medborgarskapet är väldigt viktigt. De flesta födda i Afrika, Asien och Sydamerika värderar också det svenska medborgarskapet på samma nivå som svenskfödda. Bland nordamerikaner och européer är siffrorna lägre. Minst betydelse har det svenska medborgarskapet för invandrare som har levt i mer än tio år i Sverige och som inte har fått något medborgarskap.

Enligt en rapport från Timbro ”Vem ska få bli svensk medborgare?” är det empiriskt belagt att medborgarskapet har låg status i Sverige. Ett konkret uttryck för detta är en minskande vilja hos invandrare att ansöka om svenskt medborgarskap. Antalet invånare i Sverige utan svenskt medborgarskap har ökat från 500 000 till 630 000 på fyra år. 11 procent av dessa är födda i Sverige. Enligt rapporten saknade drygt 40 procent av de utrikes födda i Sverige 2010 svenskt medborgarskap. Den största gruppen bland icke-medborgarna kommer från Finland, Irak, Polen, Danmark och Norge.

Invandrare från närliggande länder dröjer längst med att skaffa sig svenskt medborgarskap. Samtidigt som invandrare från Asien och Afrika naturaliseras efter i genomsnitt sex år hade nordiska medborgare väntat i genomsnitt 26 år. I Timbrorapporten

konstateras också att det är jämförelsevis enkelt att bli svensk medborgare men att det trots detta är många som avstår från att ansöka om det.

Det är dags att uppvärdera medborgarskapets betydelse. Det är önskvärt att de som vill och kommer att leva i Sverige under en lång tid också har ett svenskt medborgarskap. Medborgarskapet ska ses som ett mål, inte ett medel. Vi tycker att de krav som i dag ställs för att erhålla medborgarskap är bra men vi vill komplettera dessa med att den som söker medborgarskap ska ha genomgått undervisning i samhällsorientering. För dem som inte deltagit i denna undervisning tidigare ska det erbjudas möjlighet att göra det i samband med ansökningen.

Medborgarskapets status behöver uppvärderas, inte undergrävas. För att tydliggöra medborgarskapets betydelse vill vi att alla kommuner bör arrangera offentliga medborgarskapsцерemonier för att välkomna nya medborgare. Alla som blir medborgare eller myndiga bör också få en medborgarbok där rättigheter och skyldigheter som följer av medborgarskapet förmedlas.

Ett barn som föds i Sverige till föräldrar med utländskt medborgarskap ”ärver” sina föräldrars medborgarskap, enligt den så kallade härstamningsprincipen. Först efter fem år kan föräldrarna söka svenskt medborgarskap för barnets del, om barnet har permanent uppehållstillstånd. Vi anser att barn som föds i Sverige ska räknas som svenskar och genom anmälan från föräldrarna få svenskt medborgarskap. Kravet är att minst en av föräldrarna har permanent uppehållstillstånd och att båda vårdnadshavare är överens om det. Statslösa barn ska vid födelsen få svenskt medborgarskap automatiskt om en av föräldrarna har permanent uppehållstillstånd. I annat fall skulle ett barn som växer upp i Sverige i praktiken kunna utvisas om dennes föräldrar utvisas, trots att barnet har levt här i hela sitt liv. Det är orimligt.

Ett nytt etableringsavdrag för att lättare komma i arbete

De som värnar nyanländas möjlighet till snabb etablering behöver även värna jobb som kräver lägre kvalifikationer. Både RUT- och ROT-avdragen är viktiga, liksom den sänkta restaurangmomsen och yrkesintroduktionsanställningar. Trots dessa reformer och trots nedsatta arbetsgivaravgifter för nyanlända krävs ytterligare reformer för att skapa ökad arbetskraftsefterfrågan och fler vägar in på arbetsmarknaden.

Om skillnaden mellan att ta ett arbete och få en lön är för liten i jämförelse med de bidrag som annars betalas kommer det att vara färre som arbetar. För att öka jobbchanserna och därigenom förbättra integrationen föreslår vi att ett etableringsavdrag införs samtidigt som etableringsersättningen sänks något. I vårt förslag till etableringsavdrag får en nyanländ under sina första fem år möjlighet att tjäna upp till en halv miljon kronor skattefritt. För att finansiera etableringsavdraget och för att stärka

drivkrafterna till arbete föreslår vi en sänkning av etableringsersättningen med 35 kronor per dag.

Eftersom möjligheten att ta del av etableringsavdraget upphör efter fem år skapas starka incitament till tidig etablering. Etableringsavdraget gör det mycket lönsamt att ta även deltids- eller säsongsanställningar. Även jobb till lägsta avtalade lönenivå blir mer lönsamma eftersom den nyanlända kompenseras med lägre skatt.

Tillfälliga uppehållstillstånd de tre första åren

Den som beviljas asyl i Sverige bör som huvudregel ges ett uppehållstillstånd som gäller i tre år i stället för att, som i dag, få ett permanent uppehållstillstånd. Om skyddsbehovet kvarstår efter tre år permanentas uppehållstillståndet. Den som under de första tre åren har etablerat sig på arbetsmarknaden ges ett permanent uppehållstillstånd även om skyddsbehovet inte skulle kvarstå.

Förslaget stärker incitamenten till etablering eftersom eget arbete säkrar rätten att stanna i Sverige. Förslaget kan också påverka hur många som söker asyl just i vårt land. Att Sverige i dag, till skillnad från andra EU-länder, som huvudregel ger permanenta uppehållstillstånd kan göra att fler söker asyl här i stället för i andra EU-länder. En jämnare fördelning kan minska Sveriges kostnader och underlätta etableringen för dem som kommer hit. Sannolikt kommer förslaget att ha begränsad effekt på antalet asylansökningar, men om det kan bidra till en något jämnare ansvarsfördelning inom EU så är det välkommet. Eftersom en minskad användning av permanenta uppehållstillstånd skulle försvaga rätten till familjeåterförening bör den som beviljats uppehållstillstånd för tre år ges rätt att återförenas i Sverige med sin make/maka och barn under 18 år.

Kortare väntetider med så kallade säkra länder

Ett allvarligt hinder för snabb integration är de långa väntetiderna hos Migrationsverket. Varje asylansökan ska granskas individuellt med bevarad rättssäkerhet, men Migrationsverket bör snabbare behandla ansökningarna från länder som kan betecknas som säkra, från vilka nästan alla ansökningar avslås. Förslaget bör leda till färre uppenbart ogrundade ansökningar, kortare köer och sänkta kostnader för mottagandet.

En höjd schablonersättning som ger mer till dem som tar emot flest

Regeringen föreslår att ersättningen till kommunerna för mottagande av nyanlända höjs. Ersättningen, som är en schablon, ska ersätta kostnader som uppkommer för mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning, särskilda introduktionsinsatser inom skola, förskola och fritidshem, utbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning

för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen, samhällsorientering, tolkning och andra insatser för att underlätta etablering i samhället.

Kristdemokraterna välkomnar att ersättningen höjs. Det gör det möjligt för kommunerna att på ett bättre sätt än idag medverka i mottagandet av nyanlända. Vi anser därför att samtliga kommuner ska medverka i mottagandet av nyanlända. Däremot menar vi att regeringen gör ett misstag när ersättningen inte längre föreslås vara kopplad till prestation. De kommuner som tar emot flest nyanlända per capita bör ges en högre ersättning. Därför föreslår vi att schablonersättningen höjs till 115 000 kronor för personer under 65 år. Schablonersättningen för personer som är 65 år eller äldre blir 78 200 kronor per person. De 30 kommuner med högst mottagande per capita ges därutöver en ersättning om 30 000 kronor per mottagen nyanländ.

Därigenom stärks samtliga kommuners möjlighet att ge ett bra mottagande av nyanlända samtidigt som vi säkerställer att de kommuner som har högst mottagande per capita kompenseras på ett särskilt sätt.

Bekämpa bostadsbristen för asylsökande och nyanlända

När antalet asylsökande och nyanlända ökar kraftigt på kort tid uppstår en akut bostadsbrist. Bostadsbristen drabbar enskilda, både de som väljer eget boende och de som bor i anvisade boenden med låg standard.

För att snabbt minska den akuta trångboddheten och kostnaderna krävs dels att Migrationsverket ges rätt att själva äga boenden för asylsökande, dels att kommunernas planprocess kring tillfälliga bostäder förenklas. Det finns anledning att både införa en temporär förenklad planprocess för att möta det akuta behovet av tillfälliga bostäder och införa en långsiktig förenklad planprocess som möjliggör för kommunerna att klara tillfälliga toppar exempelvis när det gäller lokaler för barnomsorg eller bostäder för nyanlända.

Sedan 1994 har asylsökande samma rätt till dagernsättning oavsett om de väljer att bo i Migrationsverkets boende eller ordnar eget boende (EBO). Trots namnet har EBO blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Det finns fall där tio till tolv personer trängs i en tvårumslägenhet. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. EBO leder även till att nyanlända koncentreras till vissa områden.

Lokalpolitiker i kommuner som Malmö och Södertälje har därför länge försökt uppmärksamma oss rikspolitiker på de svåra och allvarliga konsekvenser som EBO medför. Vi behöver en jämnare fördelning mellan landets kommuner av såväl nyanlända som asylsökande både för invandrarnas skull och för att underlätta arbetet med att ta emot och slussa in dem i samhället. För att fler ska välja anläggningsboende, och för att därmed

bryta den destruktiva trångboddheten, behöver EBO-lagen ses över och ekonomiska styrmedel användas på lämpligt sätt. För närvarande har vi en akut situation i flyktmottagandet som kräver insatser av mer tillfällig karaktär. Men den långsiktiga frågan – att bryta den destruktiva trångboddheten – måste återkomma längre fram i syfte att hitta en hållbar boendesituation för asylsökande och nyanlända.

Stödboende för unga

Kristdemokraterna har länge krävt att kommunernas socialtjänst ska ha ett tydligt ansvar för de ensamkommande barnen redan vid ankomsten och att det bör ges möjlighet till särskild kompetensutveckling för berörd personal. Barnen måste få bästa möjliga omhändertagande i form av boende och särskilt stöd.

Boende i ett HVB-hem en bra boendeform för vissa barn, men Kristdemokraterna anser att fler ensamkommande barn och ungdomar i första hand ska placeras i familjehem. För de barn som ändå inte kan beredas plats i ett familjehem är det viktigt att kommunen kan erbjuda annat lämpligt boende. Idag saknas dock laglig möjlighet för kommunen att erbjuda något annat boende än familjehem eller HVB-hem, vilket innebär att väldigt många ensamkommande barn placeras i HVB-hem trots att de inte alltid har sådant behov av stöd och vård.

Något som skulle kunna underlätta mottagandet av ensamkommande barn är om det ”Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga” har föreslagit en ny boendeform som bland annat skulle kunna passa en del av de ensamkommande barnen. Kristdemokraterna är positiva till huvudinriktningen och föreslår att en sådan ny boendeform införs för att underlätta kommunernas uppdrag samtidigt som barnens behov tillgodoses. Vi välkomnar regeringens förslag om att inrätta stödboende för ensamkommande barn, och anser att denna boendeform på ett par års sikt bör vara mer vanligt förekommande som boende än HVB-hem.

Sfi med barnomsorg

Föräldrapenningen ska inte vara ett hinder för att delta i sfi och samhällsorientering. Föräldralediga som ingår i målgruppen för samhällsorientering ska kunna delta i sfi och inte behöva avstå på grund av vården av barnet. Vi föreslår därför ett årligt stöd för att möjliggöra olika former av exempelvis språkcaféer där svenskundervisning och barntillsyn samordnas. Det civila samhällets organisationer kan med fördel vara anordnare av en sådan verksamhet. Studieförbunden har redan idag liknande verksamheter som vi vill stödja och utöka.

I Sverige har kraven på språkkunskaper tillsammans med krav på formell utbildning ökat över tid. Nyanlända har det gemensamt att de på längre sikt har en relativt hög risk

att hamna i utanförskap på grund av exempelvis bristande språkkunskaper. Därför är det viktigt att dessa tidigt deltar i såväl språkundervisning som samhällsorientering.

Kristdemokraterna värnar barnens tid med sina föräldrar men föräldrapenningen ska inte vara ett hinder för att delta i sfi och samhällsorientering. Vi vill att föräldralediga som ingår i målgruppen för samhällsorientering ska kunna delta i sfi. Kommunerna ska informera familjen om denna möjlighet. Vi avsätter 58 miljoner för sfi med barnomsorg årligen från och med 2016.

Sfx

Sfx är ett sfi med yrkesintroduktion/praktik som idag utgår från ett regionalt samarbete i Stockholms län. En grundtanke kring sfx är att kommunerna samarbetar så att de studerande med samma yrkesbakgrund samlas hos en anordnare. Det gör att undervisningsgrupperna blir tillräckligt stora så att verksamheten blir stabil och kan utvecklas. Undervisningsformen har pågått sedan 2001 och syftar till att deltagarna snabbare ska lära sig språket samt få ytterligare kunskap inom yrkesområdet och därmed snabbare kunna arbeta inom sitt yrkesområde. Kursen innebär intensiv svenska med fokus på yrkesspråket, orienteringskurser med nödvändig kunskap för att veta hur respektive yrke fungerar i Sverige och möjlighet att komplettera sin utbildning för svenska förhållanden på högskole- eller gymnasienivå.

Åtta av tio tidigare elever befinner sig i egenförsörjning ett till två år efter avslutat sfx – det visar Kommunförbundet Stockholms läns uppföljning av de elever som påbörjade någon av sfx-kurserna år 2008. Av dem som svarade på enkäten (svarsfrekvens 62 procent) arbetar 48 procent inom sitt yrke, 19 procent inom annat område och 13 procent studerar vidare på högskola eller inom vuxenutbildningen.

Vi vill att sfx ska erbjudas nationellt som en påbyggnad på den kursplan kommunerna är skyldiga att tillhandahålla för sfi. Det skulle innebära cirka 3 000 sfx-platser till en kostnad på 64 miljoner.

Kompetenssatsning för bättre undervisning i svenska

Kunskapsresultaten för elever som har invandrat till Sverige efter skolstart har sjunkit dramatiskt under senare år. Några av orsakerna till de sjunkande skolresultaten är bland annat att många elever precis har anlänt till Sverige, att fler är äldre när de kommer hit samt att många har bristfällig utbildning bakom sig. Enligt Skolverkets statistik de senaste två åren var det cirka 10 procent av de nyanlända eleverna som inte uppnådde kunskapskraven i något ämne alls när de lämnade årskurs nio. Av nyanlända elever på gymnasienivå är det bara några enstaka procent som klarar sina kurser inom en treårsperiod. Denna utveckling måste vändas.

Nyanlända elever ska ges samma möjligheter att tillgodogöra sig kunskapskraven i skolan som andra elever. Många kommer snabbt in i den svenska skolan, men för en del krävs längre tid för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Att skolan skyndsamt kan göra en bedömning av elevens kunskaper när hon eller han kommer till skolan, och därigenom snabbt kunna placera eleven i rätt undervisningsgrupp är en nyckel till att eleven ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Skolan måste också undvika att eleverna blir kvar i så kallade förberedelseklasser, utan måste kunna stödja språkutvecklingen på annat sätt.

För att stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andra språk föreslår Kristdemokraterna en kompetenssatsning för att få fler lärare med kompetens inom svenska som andra språk. Reformen innebär att närmare 3 000 lärare får behörighet som lärare i svenska som andra språk och kostar 200 miljoner kronor årligen 2016–2019.

Skolor med många elever med svenska som andra språk gynnas också av att den utveckling av satsningen på karriärlärartjänster som Kristdemokraterna tillsammans med övriga allianspartier föreslår också riktas mer till utsatta områden. Förstärkningen av reformen i denna del innebär ett tillskott med 26 miljoner kronor 2016 och ökar till över 50 miljoner 2019.

Skolans förutsättningar för att ta emot asylsökande barn behöver också stärkas, inte minst mot bakgrund av att fler asylsökande nu kommer till Sverige. Därför är det viktigt att ersättningen till kommuner som tar emot asylsökande barn ökar.

Mottagandet med familjen i centrum

Familjens betydelse för upplevelse av gemenskap, trygghet och stabilitet i en ständigt föränderlig omvärld kan inte nog betonas. Ur ett integrationsperspektiv är därför familjen helt central. Därför anser vi att det bör finnas ett tydligare familjeperspektiv i mottagandet av flyktingfamiljer.

Ett gott sådant exempel är projektet ”Landningsbana Växjö”, där olika myndigheter och aktörer samverkar för att göra mottagandet så smidigt som möjligt. I ett mottagningscenter får den nyanlända flyktingfamiljen bland annat hjälp med att tillvarata allas erfarenhet och att förbereda för skola och förskola. För föräldrar som saknar kunskap om det svenska skolsystemet och har bristfälliga svensk kunskaper har det visat sig vara framgångsrikt att stärka kontakten mellan hem och skola, lärare och förälder.

I ”Landningsbana Växjö” får familjen också hjälp genom att man identifierar barnets kompetens och kunskap samt särskilda behov, kartlägger om familjen har traumatiska upplevelser och behov av hälso- och sjukvård, förmedlar samhällsinformation på

modersmålet, förmedlar utbildning i föräldraskap i Sverige, arrangerar fritidsaktiviteter, med mera.

Vi anser att det här är ett bra arbetssätt där familjen sätts i centrum. Men även nyanlända utan familj kan behöva samordnade insatser. Södertälje kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket har genomfört ett LEAN-projekt där man har följt en migrant från ankomsten till Sverige och under de två första åren i Sverige. Genom projektet belyses ett stort antal konkreta insatser som omedelbart skulle förbättra situationen för migranten och andra i hans situation. Huvuddragen i de olika förslagen är att integrationsprocessen i större utsträckning måste samverka kring den nyanlände och ur hans/hennes perspektiv.

Vi anser att modellen ”Landningsbana Växjö” och liknande modeller med fördel bör spridas till alla kommuner genom SKL som redan har ett informationsuppdrag.

Satsning på nyanländas språkutveckling

Kunskapsresultaten för elever som har invandrat till Sverige efter skolstart har sjunkit dramatiskt under senare år. Några av orsakerna till de sjunkande skolresultaten är bland annat att många elever precis har anlänt till Sverige, att fler är äldre när de kommer hit samt att många har mycket bristfällig utbildning bakom sig. Enligt Skolverkets statistik de senaste två åren var det cirka 10 procent av de nyanlända eleverna som inte uppnådde kunskapskraven i något ämne alls när de lämnade årskurs nio. Av nyanlända elever på gymnasienivå är det bara några enstaka procent som klarar sina kurser inom en treårsperiod. Denna utveckling måste vändas.

För att stödja språkutvecklingen och möjligheterna att nå kunskapsmålen hos nyanlända och andra elever med svenska som andra språk föreslår Kristdemokraterna en kompetenssatsning för lärare för att få fler med kompetens inom svenska som andra språk. Reformen innebär att närmare 3 000 lärare får behörighet som lärare i svenska som andra språk och kostar 200 miljoner kronor årligen 2016–2019.

Skolor med många elever med svenska som andra språk gynnas också av den utveckling av satsningen på karriärlärartjänster som Kristdemokraterna tillsammans med övriga allianspartier föreslår ska riktas mer till utsatta områden. Även Kristdemokraternas förslag att genomföra ett specialläraryft skulle stödja även elever med invandrarbakgrund och skolor med stora utmaningar med många elever som inte når kunskapsmålen.

Skolans förutsättningar för att ta emot asylsökande barn behöver också stärkas, inte minst mot bakgrund av att fler asylsökande nu kommer till Sverige. Därför är det viktigt att ersättningen till kommuner som tar emot asylsökande barn ökar.

Andreas Carlson (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Emma Henriksson (KD)

Caroline Szyber (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Annika Eclund (KD)